

Uhersku daleko méně spolehlivé a méně přesné, nežli v historických zemích. Na Hlučínsku se ovšem katastrální úprava liší od české resp. slovenské dosti značně a tam bude poměrně nejvíce práce se zavedením nové úpravy. Osnova vychází správně ze stanoviska, že z dosavadní úpravy je nutno převzít co možná nejvíce, poněvadž nová úprava katastru pozemkové daně je věcí příliš nákladnou a příliš složitou, vyžadující mnoho práce a mnoho času. Proto je osnova vybudována na základě dosavadního zákona z r. 1883 a pro jednotlivé části republiky, kde tato úprava bude znamenati značnější změny proti dosavadnímu stavu, má přechodná ustanovení. Zákon se nazývá nyní prostě o vedení pozemkového katastru, čímž zmizí z československého zákonodárství známý výraz »evidence katastru pozemkové daně«.

—ik.

Unifikace šlechtictví v Itálii. Již loni na jaře obírala se italská vláda otázkou sjednocení šlechty. Důvodem bylo uznání papežské, t. zv. »černé« šlechty. Politickými událostmi odsunuta byla věc na vedlejší kolej. Teprve nyní vrací se vláda k provedení sjednocení šlechty. Papežským šlechticům, kteří o to požádají a zaplatí taxu, přizná italská vláda italské státní šlechtictví s právem záznamu v gothajském almanachu. Má to býti obět k usmíření Stolic. Při té příležitosti má býti současně řešena otázka uznání býv. rakouské šlechty v připojených územích alpských. Vedoucím motivem ovšem je finanční prospěch státní pokladny.

M. Jirásek.

Reforma právnického studia. O otázce této pojednal prof. dr. Miříčka ve vzdělávací příloze »Národních Listů« ze dne 7. a 14. prosince roku 1924.

Účelem reformy má býti povznesení průměrné úrovně vědomostí absolventů právnické fakulty a podstatné omezení studia in absentia. K dosažení toho nedoporučuje zavedení kontroly návštěvy přednášek, ani jiných prostředků donucovacích, nýbrž hledá cestu k nápravě v jiné úpravě přednášek, tím způsobem, že by přednášející souvisle probral jen hlavní a zajímavé části látky, ostatní pak v konversatoriu nebo repetitoriu. Kromě seminárních cvičení, jež mají poskytnouti průpravu k práci vědecké, měla by býti zavedena také cvičení praktická, aby posluchač se mohl naučiti vědeckých poznatků prakticky užiti. To by předpokládalo zřízení zvláštních ústavů aspoň pro některé právní obory.

S těmito vývody prof. Miříčky lze zajisté jen souhlasiti.

Ve druhé části svého pojednání dává prof. Miříčka podnět k úvaze zda má historickoprávnímu studiu býti vyhrazen zvláštní oddíl a to první, anebo, zda by příslušné části historie práva neměly býti spojeny s oddílem judiciálním a státovědeckým v jeden celek (systém synchronistický). Pro případ, že by zůstal zvláštní oddíl historickoprávní, jest uvažovati o tom, zda by neměl býti vytvořen také samostatný oddíl judiciální a státovědecký, kteréžto oddíly by byly zakončeny příslušnými státními zkouškami.

Zavedení písemných prací při státních zkouškách nedoporučuje. Přimlouvá se spíše za písemné práce v seminářích a praktických cvičeních. Na vykonání jich by se mohlo činiti závislým připuštění ke státní zkoušce.

Žádá zvýšení úrovně rigoros průkazem o způsobilosti k vědecké práci. Takto upravený doktorát měl by býti podmínkou pro přijetí k advokacii, k soudnictví a k dosažení vyšších míst v konceptní službě správní. Bylo by pak lze zrušiti státní zkoušky.

Dále uvažuje, zda by nebylo možno zkrácení právnického studia na dva roky pro nižší konceptní úředníky (asistenty, aktuáry) a pro úředníky u menších samosprávných úřadů.

Vyslovuje se proti samostatnému doktorátu judiciálnímu a státovědeckému a hájí zásadu jednotného doktorátu následovně: »Je nemyšlitelné, že by byl se svůj úkol soudce nebo advokát bez znalosti práva ústavního a správního a právě tak málo by asi vyhovoval správní úředník, pro něhož by obory judiciální byly terra ignota«.

V závěru upozorňuje, že nejde při reformě o radikální převrat ve studiu práv, ač se jedná o reformu velkého významu a varuje před příliš ukvapeným řešením.

K podnětům prof. Miříčky ve druhé části jeho pojednání jest poznamenati, že při úpravě systému studia by bylo výhodno zavést tři samostatné oddíly: historickoprávní (zkrácený na dva semestry), judičiální a státovědecký. Zejména na římském právu naučí se na fakultu vstoupivší posluchač právnicky myslet, na dějinách veřejného práva užívatí pojmů ve veřejném právu se vyskytujících a k historickoprávní státní zkoušce musí ovládnouti souhrnně a systematicky větší množství učebné látky, takže v každém směru dobře jest připraven ke studiu platného práva, kde kromě učebnic musí užívatí i zákonníků. V tomto rozdělení byl by také prostředek proti absenci při přednáškách státovědeckých (a zde je absence vždy nejsilnější). Posluchači často považují docházení do těchto přednášek za bezúčelné, když vědomosti zde získaných mohou upotřebiti až při poslední (zpravidla) zkoušce, po delší době a během přípravy ke zkoušce judičiální vědomosti na přednáškách státovědeckých získané se lehce z paměti vytratí.

Jest třeba ještě se zmíniti o písemných pracích při státních zkouškách. Zde má kandidát prokázati určité množství vědomostí, ovládnutí pojmů a schopnost právního myšlení. K tomu stačí úplně zkouška ústní. Na právnické fakultě se poskytují základy věd právních a státních a každý, ať se chce věnovati advokacii, soudnictví, praksi správní atd. vždy musí ještě skládati praktickou zkoušku odbornou a nezřídka zde i písemnou, takže požadavek obligatorních písemných prací ať seminárních či ve cvičeních praktických již na právnické fakultě nejví se býti žádoucím.

U doktorátu však písemná práce vědecká jest jistě na místě. Také s míněním prof. Miříčky o jednotném doktorátu jest souhlasiti.

Zkrácení právnického studia na dva roky pro úředníky při menších samosprávných korporacích a pod. by se nedoporučovalo. Dnes na ta místa jsou dosazováni úředníci středoškolsky vzdělaní s předběžnou praxí, kteří na svých místech dobře vyhovují. Zavedením nové kategorie úřednictva »nižšího konceptního« by se jen více podporovala nivelisace mezi jednotlivými kategoriemi úřednickými. Myslím, že by se tato otázka měla řešiti až po provedení reformy čtyřletého právnického studia a to samostatně, když by se toho snad jevila potřeba. Tím se také uvarujeme působení politických a stranicko-úřednických vlivů na tuto reformu.

K dosažení veřejných úřadů by se mělo vyžadovati složení státních zkoušek. Doktorát (ovšem oproti dnešnímu přísněji upravený) by měl býti jen průkazem schopnosti k práci vědecké. Tento způsob zvolili při reformě právnického studia v republice polské, kde absolvovaní právníci po složení všech státních zkoušek obdrží diplom a samostatný titul »magistr práv« (vedle něhož je možno ještě dosáhnouti doktorátu).

Reforma právnického studia jest věcí jistě důležitou a velkého významu pro stát. Dotýká se celé československé obce právnické. Proto dříve, než bude přikročeno k provedení reformy, nechť jsou slyšeni všichni činitelé mající zájem na reformě: profesorské sbory právnických fakult, advokátní a notářské komory, svaz soudců a konceptních úředníků, spolky advokátních koncipientů, spolek čs. právníků »Všehrd« (kde po delší čas se otázkou touto zabývá zvláštní komise) atd.

Nechť se neopakuje při reformě právnického studia to, co se stalo při reformě středoškolské že z tajné ministerské dílny vyšel najednou návrh, o němž příslušné korporace odborné do té doby neměly ani poňeti a jenž byl za velikého křiku pochován.

S.

Právnický doktorát, respektive jeho rigorosa mají býti podstatně změněna. Návrh se teprve úředně projednává, ale podle zpráv, které o něm prošly už do veřejnosti, lze tolik zatím prozraditi, že má býti značně ztížen. Tím se doufá pozvednouti jeho význam. Písemná práce disertační nemá býti pryč zavedena, avšak nutným předpokladem pro